intellectum/p̱ p̄ciſiones p̄oritates et poſte
rioritates et ſigna et contingentia. cū tamē
vnum ſit neceſſarium. Dum p̄terea ſuos
imitatores reddunt inflatos/ſine caritatis
igne/ac p̱inde ſup̱bos ꝛ indigeſtos q̄les di
ſpergit dn̄s mēte cordis ſui/iuxta canticū
Marie iuuēcularū tympaniſtriaꝝ p̄cellen
tiſſime/in cuius cōceptionis ſctificate/per
p̄uentiōem p̄uilegiatam/vigilia/matutīa/
volui nō p̱ ſatyram. ſed p̱ elegiam potiꝰ ex/
hortatoriā tue caritati ſtudioſe cartulā hāc
ſcribere frater dilectiſſime in xp̄o. in q̄ bene
vale. Et itinerarium qd̄ hēs cōicare pluri/
bus ſtude/ſimul et librū tuū recipe/ſeruās
illud apl̄i. Qd̄ bonū eſt tenete. ab om̄i ſpe
cie mala abſtinete vos ꝛc.

Finit.

s Epiſtola eiuſdē ad

patrē Oſ͛valdum cartuſieñ. Gr̄a ꝛ pax

Spūs eſt qui viuificat. ꝛ caro nō p̱deſt
quicq̄. vn̄ et epl̄e Pauli fortes dicebantur
q꞉ ſolū ſpm̄ ſapiebāt p̄n̄tia vero q̄ carnem
oñdebat reputabat infirma. Hinc habuit
ortū illud xp̄i/qꝫ nemo ꝓpha acceptus ē in
patria. Rurſus aliud metricū/Minuit p̄/
ſentia famam. Certiſſime hic verū ē pater
ꝛ domīe xp̄iana caritate colende/deſiderat
veſtra caritas vt accepi a litteris eiuſdē ca/
ritatis/videre faciē meam/et miſcere collo
quia ſup̱ multis/oro q̄eſcite dedit deus ſer
mones dari poſſe ſpūs interp̄tes/ Precor
ſe nō immiſceat carnis infirmitas/q̄ nihil
p̄ſertim in me niſi ſcandala p̄fert/ ꝛ q̄uis a
pud p̱fecte cōpoſitos ꝛ ornatos corpus eē
poſſit ſimulacrū quoddā lucidū ꝛ pulcrū
interiorꝫ hoīs ꝛ ſpūs/fateor imp̱fectū meū
in hac p̱te/ cōſcius aſſidue ꝛ totiēs experte
fragilitatis. Porro ſup̱ cōicatiōe q̄rūdam
opuſculoꝝ meoꝝ poſtulata/ſuggerūt mul
ta mihi dicēda in vtrāqꝫ p̱tē q̄ coartās in p̄
mis grās ago/ꝛ hēo beniuolētie vr̄e/confi
dens ab ea ſine fictione diligi/deinde ꝓpo
no diligēs eſſe copias miniſtrare/ vr̄m fue
rit cū reuerēdis patribꝫ et dn̄is fratribuſqꝫ
meis. in xp̄o cariſſimis/ad formā cōpletā
menſuram qꝫ redigere cū multiplicatione
put ipoꝝ ſolicitudi viſū fuerit opportunū
Deniqꝫ doctrinā theologicā ꝓprie dicēdā
eximij ꝛ ſeraphici doctoris dn̄i Bonauen.
cardinalis/offero me laboraturū qꝫ habea
tur ad tranſſcribendū ſi ita cū effectu po/
ſtulauerit ſacer ordo veſter/cuius orōibus
me cōmendo ſcriptū Lug. M.cccc.xxiiij.
in Aprili.

Finit.

Sequitur epiſtola z

eiuſdem. quid et q̄liter ſtudere dēat nouus
theologie auditor ꝛ cōtra curioſitatē ſtudē
tiū ad ſtudētes collegie Nauerre.

S Timulauit me pluries/ tum co
gitatio mea minus forte ſobria
tum familiaris amicoꝝ ſuaſio/
q̄rūs ex auditis lectis ꝛ intellctis
quedā electiora cōſcribēdo ceteroꝝ vl̄ eru
ditōi vel edificationi deſeruirē Acuet/in/
quiūt ex hac re ſtudioſum ociū tuū. Imita
retur p̄deceſſoꝝ induſtria cōſecraret nomē
tuū memorie poſteroꝝ/deniqꝫ fortaſſis ñ
pauci q̄ nihil interim lecturi erāt. in ſcripta
tua vel amore vel ex nouitate/vt fit/incidē
tes p̱inde p̱ficerēt. Atuero modeſtior alior
ſum me rapit cōſideratio. recogito illud ſa/
piētis. q̄m faciēdi plures libros nullus eſt
finis. Video itaqꝫ tāta volūina ab egregijſ
ꝛ ſūmi ingenij atqꝫ ſapiē viris cōſcripta ne
glecta tm̄ a pl̄imis. ita vt vix nudo noīe co/
gnoſcant. Video inq̄ꝫ ꝛ gemebūdus dete/
ſtor/vel ignauiā vel arrogātiā nr̄ām ſimul
qꝫ cōſidero cuius momenti eēnt q̄ſtula cun
qꝫ ſcripta mea ſi p̄cellentiſſima ſic calcātur
Vereor p̄terea me idip̄m intrare viciū/qd̄
in alijs vehemēter inculpo. Et q̄le petes?
Sunt q̄ neſcio q̄bus nugis ineptiſſimis
qꝫ nouitatibꝫ/mēbranas/ꝛ auditoꝝ p̄ſer/
tim ineptoꝝ mētes occupant Implēt eos
ſterilibꝫ vtinā nō peſtiferis doctrinaꝝ lo
lijs et memorie ventrē nō cibis ſed ſiliquiſ
onerant. Agrū inſup̱ cordis ſpinis inſerūt
p̱ frugibꝫ. Incidūt q̄ꝫ auditores vel lecto/
res in illud Sene. Neceſſaria neſciūt/q̄a
ſup̱uacua didicerūt. Vera heu nimis hec
eſſe recognoſcet q̄ſquis ꝓpius obſuare vo
luerit. O ſi tandem reſipiſcāt lectores tliuz
vel auditores O ſi melioribꝫ auſpitijs pꝰ i
eptias hmōi vertant oculos ad ſalubriora
documēta/lugebūt affirmo ſortē ſuā tp̄ſqꝫ
cōſumptū/q̄ tabulā aīe ſue q̄ vtilioribꝫ inte
rim pingenda erat/ꝛ vix adhuc ſui exigui/
tate ſuſpectura q̄buſdā litteris in nullo p̱/
futuris oppleuerūt/nō dicēdū erat/ defor/
mauerūt. Sed dicāt eandē nob̄ q̄ et an/
tiq̄s ſcribēdi lniam eſſe relictam. Miſerū
inſup̱ eſſe cauſant vti ſp̱ inuentis/ꝛ nunq̄
inueniēdis. Hinc incidit in omnes illud

Horatij de poetis Scribimus indocti do/
cti(que) poemata paſſim/ Scribim us/ſ(ed) abſ/
(que) pōderē ſnīarū/abſ(que) numero ꝛ menſura
verborū. Eſt enim illud qđ ſcrimus flocci
dum illiberale fluidum. Scribimus non
noua ſed antiq̄. nouiter(que) verſando ꝛ tranſ
mutando dū noſtra conamur efficere/ pꝛa
ua reddimus et inepta. quaſi vicȝ iuxta vul
gare foſſatoꝝ veterū q̄ ſolida ſunt/ non taȝ
reparatores q̄ȝ demolitores. Quaſi pterea ſi/
miles illis q̄s notat Theren. q̄ ex bōis co/
medijs grecis latinas fecerunt non bonas
Sic quidā excerpentes aut magis ꝓpꝛie la
cerantes ex libꝛis optimis et ꝓbatis ꝑticu/
lis/ indigētia tendūt volumina. obnubilā
tes et ꝑ incuriam ſcribēdi legendi(que) reddē
tes oꝛiginalia velut ſupflua ꝛ moꝛtua a coꝛ
de. Uides in ſnīaꝝ lecturis/ dū pudet quē
libet etiam maioꝛes ſeq̄ q̄ȝ facilis lecturaꝝ
S varietas in immēſam ſucceſſerit Porro
q̄ȝto cōſultius erat vti bene inuentis q̄ȝ dū
querūtur inueniēda nec illa afferre. q̄n etiā
ſubuertere bñ iam inuenta. q̄ non a loqua
cibus iuuenibus leuiter/ q(ui)ꝛ ad pauca aſpi/
ciunt. enūciantibꝰ nō ab argumētatoꝛibuſ
dialeticis/ nō ab impꝛobe ſoꝛdide ꝑdite(que)
viuētibus. ſed a ſanctiſſimis ꝛ expꝛtiſſimis
qui faciebāt q̄ docebant ſolidiſſima cautiſ
ſima(que) traditione fulcita ſubſiſtunt Juxta
qđ memoꝛandū valde eſt dictū viri q̄ mul
ta vidit legit at(que) ꝯſcripſit. Buridanū loq̄ꝛ
q̄ in egregij ſcripti ſui ſupethicā ingenuo ꝑ
hemio fatetur ſe nouis rōibꝰ nequaq̄ȝ adhe
ſurū/ q̄ȝtūcun(que) apparētibꝰ q(ui)ꝛ ab illis plu/
ries deceptus eſt. ex antiquoꝝ aūt dictiſ nū
q̄ȝ/ ꝑſertim in moꝛalibꝰ. Propter qđ etiam
dicit Areſt. viij. ethic. Opoꝛtet extendere
expꝛtoꝝ et ſenioꝝ vel pꝛudētū enūciationi
bus nō minus demonſtratiōe. ꝓpter habe/
re eni expꝛientiā viſum videtur ꝑncipia.
Rñdens igit̄ rñdebo ad cogitatiōes meas
et amicoꝝ ſup nouoꝝ cōſcriptione exhoꝛ/
tationes Sufficiat interim mihi mei (et) ſi
milibus/ ſobꝛia in humilitate vti bñ inuē/
tis. Abſcedat oīs pompoſa ſup inſolitiſ ar/
rogantia. ne multiplicemꝰ loq̄ ſulimia glo
riātes. Et cōmuni vt ita dixerim minerua
cōtētemur Seq̄mur trium iter cōmodius
plaue et ab erroꝝ ſcandaloꝝ (et) diſcrimine
remotius Tot habemꝰ ſapīe ſalutaris fon
tes viuos ne q̄ſo ciſternas diſſipatas fodiē
do nos caſſo. imo ſtulto laboꝛe fatigemus
Doꝛtoꝛ veruntū et repetēs iterū (et) mone/
bo qtūs electioꝛa examīatioꝛa(que) ſcripta cō
plectamur. Eſt ita(que) nr̄a capacitas nō mō
finita. ſ(ed) exigua et q̄ ad tot libꝛos vtiles q̄t
occurrūt euoluēdos nō ſufficit Quoſdam
in tranſitu raptim videamus / q̄ſi eos non
penitus ignoꝛaſſe ſatis ſit. vt eis fiat vale ꝑ
petuū Alijs ꝑ vices vtamur/ ꝓut ſe neceſſi
tas dederit vel delectationis cōgruitas.
Atuero quoſdaȝ familiares nob aſſiduos
aduocemus/ et tan q̄ȝ domeſticos fideliſſi/
mos intra mentis noſtre cubicula inter ſe
creta quotidiana(que) colloq̄a iugiter colloce
mus Siq̄s aūt curioſus interrogare ꝑ/
git q̄ vel q̄les libꝛi ſunt q̄s alijs ꝑponēdos
cenſuerim Rñdebo me vnā ꝛ abſolutam re
ſponſionē dare nō poſſe. Uarietas ſiq̄deȝ
ſtudentiū ſm̄ etatem ingeniū/ et tp̄a / aliud
expoſtulat ꝛ aliud cōſiliū. Hoc vnū verū/
tñ apl̄i dictū maneat apud theologos alta
mente repoſitū/ q(uonia)m plenitudo legis ꝛ finis
eſt caritas ſeu dilectio. Cū igitur ſm̄ exigē
tiam finis cetera debeāt moderari. q̄c(um)quid
plus ꝛ immediatius edificat caritatē plus
legatur: memoꝛet̄. ruminet̄/ q(uan)tūs cū intelle
ctus refectione/ affectus vbi plus eſt meri/
ti eſca ſapientie hoc eſt ſapide ſcientie ſicut
adipe et piguedine repleat̄ Ad hec autem V
dinoſcēda ſolers ſit theologie nouus audi
toꝛ/ cōſulere vnū e multis cuius ſibi doctri
na moꝛes fama(que) cōplaceāt q̄ longo mr̄o
(que) viuendi legēdi/ ac bñ viuendi exercitio/
docere faciliter poſſit/ quā amplecti doctri
nam interrogātis ſtudiuȝ moꝛeſ(que) deſide/
rent. ſiue ꝑ ꝑte illa theologie q̄ inter ſchola
ſticos magis vtit̄. ſiue ꝑ illa q̄ legentis mo
res edificet regulet ꝛ componat. ſiue ꝑ illa
q̄ ꝑdicantibꝰ cōgruit. Hec autē tria ſūt nō
vſquequa(que) diſparata in q̄bus quotidie ꝛ
ſi nō eq̄liter tñ viciſſim deberet verꝰ theo/
logie diſcipulus exerceri q(uonia)m ꝑmū ſine ſecū
do inflat ꝛ inquietat Scdm ſine ꝑmo acu
men ingenij ſufficiens ꝛ reſolutū nō admi
niſtrat Tertiū deni(que) ſine duobꝰ reliquis:
ſepe nō tam erudit alios q̄ȝ faſcidit et preci
pitat. Ad ꝑmum iuuāt exempli grā qđ/
nes doctoꝝū ſup ſnīas et ꝑſertim illoꝝū qui
purius ꝛ ſolidius cōſcripſerunt. inter qua/
les meo iudicio dñs Antiſiodoꝛeñ. Bona
uentura ꝛ Durandus vter(que) reſolutiſſimus
numerandi videtur. Excellit q̄dem in ſuiſ
quolibet Henricus de Gandauo. excellit
ſctūs Tho. ꝑſertim. ij. ij. Excellūt multi in
multis. in quibꝰ hoc vnuȝ minus placet (que)

pure phiſicalia / aut methaphiſicalia / aut
qđ amplius pudet logicalia ſub terminis
theologicis inuoluta miſcuerūt. Prete/
rea ad ꝑm et pſumpto vel pſupposito pmo
ſpectent hiſtorie ſacre/in quibus fit rcē vi/
uentiū cōmemoratio vt dialogus Grego /
rij/eccleſiaſtica atq̃ tripṫita hiſtorie.colla/
tiones et vite patrū cōfeſſiones Auguſtini
et ſacre ipſius alioꝝ ꝗ meditatiōes . diuia
rhetorica Guilhel'.piſieñ.legende ſancto /
rum ec ſilia.in q̄bus eſt ardens lectio et ad
virtuoſus impetus capeſcendos vehemē/
ter extimulans.tīmmō pus non elatus;pre
ſtetur inſtinctus.vbi ſpeculationes altiſſi/
mas pulcerrimas atq̃ ſaluberrimas/ſubti
lis ſi ſimplex fuerit ſtudioſi oculuſ inuenit
Et errant pfecto qui iſta tanq̃ rudioꝛa ⁊ fa
cilia dicūt obſtare ſubtilioꝛib9 agnoſcēdis
dummō tpe ſuo et menſurate retractentur.
Spectant nihilominus ad hec miſtice di
uinarum ſcripturarū expoſitōs.q̄les apud
celebres ſanctiſſimoſq̃ doctores plurime
ſunt quales apud Greg.in moralib9 et pa/
ſtorali quales apud Bern.ſup canti.apud
venerabilem Richardū in ſuo de contem/
platione et alijs opib9 ſatis nunq̃ admirā
dis.quales apud . G. piſieñ.q̄ miro grato
q̃ opificio ſpeculatiuā cum ſuis moralib9
abſq̃ cōfuſione pmiſcuit . Ceterū ſcriptis
gentiliū ſe non tradere ſed cōmodare/et ea
velut pegrinādo pcurrere nequaq̃ impro/
bauerim.tum p copia ſententiaꝝ moraliū
tum p ſtilo et oꝛnatu verboꝝ.tum pro poe
matum ⁊ hiſtoriarū qualicunq̃ peritia.de
mum p oblectamento quodam ex varieta
te lectionis. quanq̃ et in ſacris doctoribuſ
vt in Aug9.de ciui.dei.in Oroſio.in Hie/
ronimo Lactantio ⁊ ſi'lib9 iſta abundāter
nec minus ſi nō plus vtiliter inuenīēda cre
diderim. Rurſus quolibet triū ex pdictꝫ
aliter et aliter tractandū eſt. Primū; di/
ſputatiua inter cōſocios diſputatione ro/
bur ſumit.diſputatiōem intelligo nō pter/
uam nō ceruicoſam.nō amaram nō ptina/
ci aioſitate tumultuātem.ſed modeſtā/q̄lē
eſſe decet veritatis inquiſitionē.que acuet
et excitet ingeniū.que ſtudiū renouet et in/
flammet.que ſtabiliat q̄; veritatis poſitio
nem falſitatis oppoſitione patefacta. Hinc
fit vt nō extimeſcat ſtudioſus etiā in ꝑpatu
lo defendere qđ ſecretius ſe bene didiciſſe
cognouerit. At uero pexigitur in ſcđo ſi
gfici debeat ſecretū ſilentiū/ſepoſitū interi

ab omni turba/non ſolū hoim ſed ſolicitu
dinis et cure tēpalis.imo et a prioꝛi ſtudio
vacare tūc neceſſe eſt qm̄ ſano quietem ani
mo pſtare nequit q̄ loquit̄ Tunc mēs clau
ſo ſup ſe oſtio ad ea legerit diſcat affici . p /
ponat ſibi q̄ terriblis deus ſup filioſ hoim
q̄ ſeuerus improbis ⁊ electis miſericoꝛs.
Cōſcendat eternitatis ſpeculā . vn̄ videat
cū ſapiente qm̄ vanitas vanitatū et oīa
vanitas. Nō diſcurro p plurima qm̄ ſapi/
da eoꝝ q̄ dicta ſunt lectio/docebit de oīb9.
Addam expertus ꝙ nihil ferme q̄eti mentis
et cōtemplationi pluſ inſidioſum.nihil ita
pcioſiſſime rei/tpis ſc; cōſumptiuū . nihil
poſtremo pfectioni ſcholaſticoꝝ aliūde p/
batoꝝ plus obuians.quemadmodū collo
quia nō ſolū praua q̄ corrumpunt bonos
mores.ſed illa etiam que ſupflue diuq̃ p /
trabunt̄/aut ſup rumoꝛib9 vulgo volitan/
tib9 aut ſup ludicris plurib9/et ineptis fa /
bulationib9 aut ſup cōtentionib9 hominū
in aduerſa tendentiū ⁊ ſi'lib9 quib9 a mane
vſq̃ ad veſperam.imo pfundam plerunq̃
noctem dies ſenſim atterit̄.p que dū ſe ob/
lectauerint vel ignauie.vel indignationi/
vel faſtidio ſuo mederi putantes.triſtioreſ
et inq̄etiores ⁊ mēte diſſipatiores remane/
bunt Falloꝛ ſi vnq̃ aſcendet in montē dn̄i
in arcem cōtemplatiōis q̄ non ad vanilo /
quas huiuſcemodi fabulatiōes factus fue
rit ſicut hō nō audiens /et ſicut mutus nō
apiens os ſuū. Et hoc bonū/vn̄ in domio
glorioꝛ attulit matris cura/ꝙ huiuſcemōi
cōfabulationes frequēter ſuſtulit / mihiq̃
loqui et vacare paſſa eſt qm̄ rarus admođ
alius cū q̄ mutuoſ miſcere ſmones collibe
ret tanta moꝝ erat inter nos ſtudioꝝ q̃ va
rietas . Proſunt tn̄ nec nego pbatoꝝ viro
rum colloquia.q̄ aſcenſum cōtemplatiōis
et ſue arduitatis.diſcrimina/ſuo laboꝛe ſu
iſq̃ piculiſ expti ſunt Deniq̃ tertiū.i.extre
mū et pmis duob9 genitū ac nutritum vbi
pdicatio nūc inter paucos familiares/nūc
palam cōſummat̄ vbi ſumope curioſū; oē
et omne ſcandaloſum ⁊ breui verbo q̄cq̄d
audientiū caritatē edificare nō h; fugien /
dum reijciendūq̃ eſt. Ad qđ q̄ta diſcretio
nis cautela ſit adhibenda / paſtoꝛale vos
gregoꝛianū pdocebit bn̄ valete tandē ſocij
et frēs pcipua caritate cōiuncti.bona faci/
te ſtudia vr̄a ⁊ me oroib9 veſtris cōmenda
tū habetote. Superueniat manſuetudo ⁊
corripiamur. ¶ Finit.

y ¶ Sequitur alia epi/ſtola ab eodem cācellario miſſa eiſdem ſtudentib⁹ collegij nauerre pariſieñ.

e Ecce pario votis veſtris/ſocij ꝛ
fratres dilectiſſimi. Nup ſiqui/
dem ad vos vnam excogitatio/
bus meis litteris expoſui. Hoc
bonū ꝑcipue ꝯmonens. q̄tinus electiorib⁹
doctrinis veſtrum ſtudiū inſudaret. Nec
enim habetis neceſſe/inſtar virgilij in luto
aurū querere. aut ex ſterilis doctrine petra
ſugere mel oleūq̧ de ſaxo duriſſimo. Sup
addidi colendū ſic itellectum eſſe. vt incul/
tus et arid⁹ minime deſereret affect⁹ ſed trā
ſiretis i affectū cordis. Reſcripſiſtis iſta be
niuole vos accepiſſe. et vt tale aliquid plu/
ries agerē poſtulaſtis. Sic fiat. Accipi/
te rurſus aliud qđ ex familiari vobiſcū allo
cutōne/meum alleuet ſtudium/quod ani/
mū īdignabundo luctu plenūq̧ exoneret/
amaricatōnis bilem euomat. cui tamē vſq̄
quaq̧ ſua nō deſit vtilitas. Olim pluri/
es ſed noiſſime crebri⁹ atq̧ ꝓfūdius/in q̄dā
ocio aduerſe valitudinis mee/pia medita/
tōue recogitaui ſtatū alme vniuerſitatꝭ pa/
riſieñ. matris mee/vt abſentiā meā ab ea/
ego vnus ex filijs eius minimis/mentꝭ ꝑſē
tia cōpenſarem. Occurrūt animo multa ſp
in ea preclaris laudib⁹ attollenda. Aſpicit̄
quippe tanq̄ coruſcus quidā ſol ſpūalis/
eccleſiaſticam machinā irradians. errorū
quoq̧ tenebroſas caligines/ſua nitenti pu
roq̧ fulgore diſpergens. Videt̄ inſup q̄ſi
fluui⁹ ille paradiſi/in quatuor ptes diuiſ⁹/
irrigās vniuerſā ſupficiem terre. Sed
heu hic nihil apud nos ex omni parte bea/
tū. Ingerunt ſe rurſus cogitatōi mee non
pauca lugubria/ꝛ q̄ ſeuerā correctōis aut e
mēdatōis manū exigūt. q̄le ē illō ꝯtētōſe
opinionū atꝫ ſententiaꝝ ꝑtialitates quedā
illic nimis pertinaces ꝑſtrepūt. que et ſtu/
dium veritatꝭ interrumpūt plurimū. ꝛ totū
vniuerſitatis corp⁹ actuoſum inq̄etū et pa
rum modeſtum/et tumultuoſum magis q̄
ſua req̄reret ꝓfeſſio/cōſtituūt. Ab his inq̄/
etatōnū phaſ ꝯtētionū q̧ fluatib⁹ velī vos
q̄ntum exiterit alienos effici. Nec fruſtra
niti om̄es extupare conat⁹ imꝓbos ꝑuerſo/
rū. ꝑſertim vbi ex altiori trahunt ſue factio/
nis aut imꝓbitatꝭ originem. Capite q̧ di/
co. alioq̄n nūq̄ pax vobis. nūq̄ ſecuritas
et ſtudio veſtro nūq̄ decēs tanq̄litas dōa
bit. Obſunt ꝑterea ꝑtialitates q̄dā affecta/
te. /ꝛ vincēdi ꝑtinax animoſitas. ꝑſonarū
inſup natōnum/vel ꝑacceptio/vel cōtēpt⁹
Non enim ſinunt ābulare i domo dñi cuꝫ
ꝯſenſu/ꝑ veritatis atꝫ charitatis iter. quod
cōmune/pacificum/et a talib⁹ expeditiſſi/
mum eſſe debꝫ. Cum chriſto enī neq̧ adue
na/neq̧ ſcitha/neq̧ barbarus. Alium z
ſubinde in chriſto cerno vniuerſitatis ſtu
dio defectum et hunc q̄dē maximum. Iſte
eſt circa iuuenum diſciplinā in morib⁹ imo
ꝛ in fundamētali primitiuoꝝ ſuoꝝ eruditi
one non mediocris defect⁹ / aut error. agē
te hoc vt ꝑlimum nimis exuberāti pedago
goruꝫ multitudine. quoꝝ aliq̄ ſalua laude
bonoꝝ/ꝛ abſq̧ cōtumelia cuiuſq̄ dixerim
vel ceca ignorātia/vel ſegni neglientia. vel
queſtuoſa maleq̧ placēte adulatione: vel
inepta leuitate vel quod intolerabiliter pe
ſtifeꝝ eſt contagioſo ꝑuerſiſſime vite exē/
plo ipis ſuis ſcholarib⁹ noxij ſunt. a q̄b⁹ nō
extirpāt malas inclinatōnum radices. ſed
nutriunt ꝛ augmētāt. dum vł corrigere eos
ne abeant extimeſcunt. vł q: religio pietas
q̧ ſordēt eis et ſuum indignum officio de
putāt talia ſuos edocere ſcholares. aut q̄m
verent̄ ne docētes illō. qđ negligunt/inci/
dāt illud impperium pueris etiam notiſſi/
mum/Turpe eſt doctori cum culpa redar
guit ipm. Sic adoleſcētie frena laxant̄. ſic
eunt in ad inuētiōib⁹ ſuis/dimiſſi ſm̄ deſi
deria cordis eoꝝ. ꝛ ꝑ vitioꝝ auia ruunt ꝑci
pites. Fiūt exīde cōtūelioſi. vagi. petulan/
tes iobediētes. ꝓni ad īimicicias inferēdas
impatientiſſimi ad illatas. irreligioſi prete
rea/nihil amplius a paganis ō chriſtiana
religione ꝑdocti. Poſtremo vt de q̄buſdā
Iudas aptus ait Macule ſunt. vel vt vul
gus loquitur ſacci carbonum. alter alterū
peſſimis modis maculantes. Sed et qua
les. domi ſunt foris in ſmonib⁹ palam fa/
ciunt. vbi ꝓ ſūma que ibi obſeruanda erat
morum modeſtia/inſolentiſſimis atꝫ incō
peſcibilibus ſibilatiōib⁹. geſtib⁹ ꝛ obmur
murationibus omnia cōfundunt et verbū
dei cū ſuo euangeliſante probroſe ſpernūt
impediunt. turbant. et obrūpunt Nec ꝑuū
exiſtimandū eſt illud incommodū. quoniā
ſatis eſt ſcitum illō. Ar. Non parum refert
iuuenem ſic vel ſic aſſuefieri. Et q: certe ex
non bñ morigeratis/et ex ſiniſtre inſtructꝭ
adoleſcentibus/fiūt iuuenes/atꝫ viri poſt
modum/non tm̄ inutiles reipublice vniuer

ſitatis. ſed ipſius etiã totum corpus fedãt/
lacerant q̄ꝫ et in bonoꝝ pniciem crudeliter
ſeuiunt. Quid ſane miraudũ ſi ex diſcholiſ
diſcipulis fiunt pernicioſi doctores? Neqꝫ
gradus collatus adimit ſed nequiciam au
get potius ex ſupbia vel latenteem foris p/
dit. Deniqꝫ ſicubi nutat fundamentũ do
ctrine/ideo qꝛ p̄ppropere impfecte vel inep/
te collocatũ extitit. q̄cq̄d amplioris ſciẽtie
ſupedificaueris vacillare minus q̄ꝫ habere
ſolidi roboris neceſſe eſt. Hec in ipa me
ditatione mea video/et cõfundor plangor
ſimul et luctu cõcutior. et vltra quid agam
qualiter ve puideam/quibꝯ vtiliter conque
rar non ſatis inuenio. Scriberem hec ip/
ſis ſigillatim pedagogis. ſed immẽſus eẽm
et apud eoꝝ plurimoſ nullũ habeo mutue
cognitionis ſeu familiaritatis cõmertium
Scriberem ad omnes collectiue. ſed vide
te ne ſtulto labore cõſumerer. qm̄ et parui/
tatis mee zelum plures eoꝝ more ſuo vl̄ ir
riderent vel ei ſuccẽſerent/vel de p̄ſumptio
ne culparent. Credite mihi amariſſima eſt
veritas. ſed neſcio quo pacto apud nullos
eoꝝ amplius q̄ꝫ apud litteratos qui ſapien
tes ſunt in oculis ſuis. apud quos omis vl̄
admonitio caritatiua/vel fraterna corre/
ctio cõtumelioſe et vindicande deputaꝝ in
iurie. Poſtremo p̄dicarem talia adoleſcen
tibus ipis. ſed me abſentem ſcitis/ꝛ ipi mo
nitoribus aſperi ſunt vt Flaccus ait/atꝫ ob
vehementiſſimos paſſionũ ſtrepitus/ob/
ſurderent veritati. Neqꝫ verbis rudes eru
diri pñt. ſtulticia colligata eſt in corde pue
ri ait Sapiens. ſed virga diſcipline fuga/
bit illam. virga dicit non verba. Terti⁹
defectus acriter vrget animũ qui nouit ſb/
ortus nõ paruo dedecore in vniuerſitatis
gloria maculã ponit. Pluries itaqꝫ relatio
fide dignoꝝ mihi tam ꝓpe q̄ꝫ remote degẽ/
ti ſignificauit deeſſe frequenter ſermones ĩ
vniuerſitate. etiam dominicales ad clerũ
qȯ nup aliqȯ monſtro ſimile et pene into/
lerabile ſemel accidiſſe viſum extitiſſet. Co
gor tum ex hoc/tum ex aliȷ̃s quibuſdã/illã
deflere ſciſſuram miſerabilem ꝛ mutilatio/
nem luctuoſam/partis non modice vniuer
ſitatis piſieñ. p̄ſertim a ſacra theologie fa/
cultate. cuius ſciſſure cãm p̄buerunt illius
de monte ſono erronee temerarie ꝛ impie aſ
ſertiones. Nolo putet aliquis me hoc loco
iuſtificatiõem ſeu defenſionẽ partis illi⁹ q̄
depulſa vel auulſa eſt/ſuſcepiſſe. fratres p̄

dicatores loquor. Viderint ipi quid egerĩt
ego enim fidenter ꝛ cõſtanter affirmo con
demnationẽ erroꝝ p̄fati de monte ſono rõ
nabiliter ꝛ catholice factã. que dum deferre
tur in romana curia. ego ipe baccalari⁹ cur
ſor tunc exiſtens cũ ceteris p̄cellentiſſimis
atqꝫ ſapiẽtiſſimis viris ab vniuerſitate le/
gatis p̄ſens interfui. Sed nunq̇d q̇ cecide
runt nõ adiȷ̃cient vt reſurgant. quinetiam
pia mater vniuerſitas hec q̄ hactenus filȷ̃ſ
irata eſt. nũquid tandem mĩe recordabitur
aut cõtinebit in ira ſua mias ſuas? Nũq̇d
tot oues paſcue ſue ſi deliquerint aut erra/
uerint/eternaliter abȷ̃ciet? imo etſi redire
cõtemnerent. exemplũ xp̄i pȷ̃ paſtoris imi
tandũ erat vt quererẽtur. et pia quadam vi
olentia ad ouile ꝓpriũ obnitentes traherẽ/
tur. q̄ꝫto amplius dũ id totis vt dicitur affe
ctibus ꝛ votis expoſtulant ꝛ p̄cant. At vi/
dere mihi videor quoſdam nõ ſꝫm ſcientiã
zelum habentes qui mox obȷ̃cient Para/
ti inquiũt ſumus eos ſuſcipe. pacem refor/
mare. ſed integritas fidei ſed vniuerſitatis
honor. ſed ipſius demũ indemnitas a labo
ribus et expẽſis p̄termitti nequaq̄ꝫ pñt At
uero non ſic loquor vt talia iudicem negli/
genda. nego tñ illa tanta ſeueritatis animo
ſitate require debere/et ad viuum vt dr̄ vul
nus ſecari qȯ in illo de ſillana victoria di/
ctum eſt. exceſſit medicina modũ. Chriſtia
ni ſumus et in ſchola caritatiſ quotidie ver
ſamur ſub illo qui ait. Diſcite a me qꝛ mi/
tis ſum et humilis corde. Et Niſi remiſeri
tis peccata ꝛc̄. Ergo nõ tam qȯ liceat ex iu
ris rigore/q̄ꝫ quid expediat exquiraꝝ. Cete
rum memoriter teneo/cur et qualiter p̄mi
tus ab vniuerſitatis cõſortio/via quadam
indirecta ſegregati ſunt fratres p̄dicti Sta
tutũ eñi ꝛ cõcluſum erat vt omnis gradus
et honoris in vniuerſitate expers fieret/q̇ſ/
quis nõ iuraret tenere cõdemnatiõem ſup
erroribꝰ p̄dictis ab vniuerſitate p̄us. de hic
ab epo piſieñ fctã. Diſtulerũt hoc agere bac
calarȷ̃ fratribus p̄dictis tunc expediendis
cauſantes ſe a ſupioribus ſuis licentiam
ab hmõi p̄ſtationem iuramenti nec dũ pe/
tiſſe vel habuiſſe. Ex hac origine neqꝫ gra
dus neqꝫ cathedram neqꝫ ſermones poſte
rius adepti ſunt. Audiui tñ expoſt aut om
nes aut plurimos eoꝝ ad p̄fate conditiõis
adimpletiõem p̄ſto fuiſſe. q̄ꝫ ſi etiã nũc vel/
lent nõ viderẽtur penitus nõ admittendi.
Attenderent o vtinam omnes/ꝛ benigna

recogitione ſecum tractarent/q̄ꝫta qual' ve
iactura ſpūalis eſt et fuit/tot hactenus ſer/
mones/tot lectiones / tot ſalubres inſtru/
ctiones/in vniuerſitate ꝛ alibi exīde ceſſaſ/
ſe. Quinetiam natural' pietas exigit vt mr̄
filio aberranti.et corpus mēbro egrotanti
cōpaſſione moueat. Deinde conſidera dñ
num ꝓpriū in ſermonibus.in ꝓpoſitionib
et alijs.tum audi monitionem metro com
prehenſam Si nō vis alijs ꝑcere/parce ti
bi.nec loquar vexationes.opprobria ꝛ car
ceres.ab illis quos loq̄mur ꝑlataſ/q̄ tñ mā
ſuetos ꝛ benignos extimatores ad miſeri/
cordiā velocius impēdēdam deflecterent.
Paſſa eſt ex aduerſo fateor vniuerſitas la/
boꝝ ꝛ expenſarum damna plurima.ipa tñ
meo iudicio leuiter obliuiſcenda aut cōtē/
nenda ſunt ꝑ cōmertio pacis.ꝑ fraterna re
cōciliatione.ꝑ reintegratione tante ꝑtiſ ab
rupte.tñmō fidei ſua integritas .et vniuer
ſitati ſuus honor ꝑmaneant vel fallor l' ſatꝫ
eſt. Exclamabunt fortaſſis ad hec pluri
mi eiuſdem mecum eſſe ſnie.q̄m pacis zela
tores aut ſunt aut videri volūt. Vereor tñ
dum ad excuſationē ventū erit.quibuſdaꝫ
eoꝝ nihil qđ offerri poſſit ad reconciliati/
onem eius ſufficiat /quin aſſidue calum /
nientur vel fidei vel vniuerſitatis hono/
rem non ſeruari.ita demū neq̄ recōciliatio
vnq̄/neq̄ pax habebitur. Ceterū nō ſum
tam inſolens vt vſurpem diffinire quo pa/
cto ea q̄ ꝑdiximus fides ſcꝫ ꝛ vniuerſitatis
honor illeſi manerent. Hoc vnū apud me
perſuaſum firmiter habeo:poſſe iſta etiam
de facili contingere.ſi ad hoc non dicā om
nes.nō dicam multi ſed pauciſſimi de vni/
uerſitate cum paucis fratrib recta integra
q̄ volūtate operam dare voluerint Quod
ſi ex corde noluerint quicq̄d ora blanda lo
quantur/nulla via nullis ꝑcibus/nulla ob
latione idipm̄ valebit obtineri. Cur ita ni/
mirum ſemꝑ allegabunt hanc eſſe cām fidi
nec ex ea poſſe quicq̄ remittere. Quid igit̄
reliquum eſt mihi vt apud ſemetipm̄ q̄ſ/
q̄ redeat conſtituat ante cordis oculos lu/
ctuoſam hanc ſciſſuram cum ꝑteritis incō
modis. Videat diligenter et acriter ad re/
parandam hanc iacturam/q̄ꝫtum facultatꝫ
aut gratie donum/deſuꝑ acceperit tūc omī
depoſito cōtentioniſ ſtudio inquirat̄ pacē
et ꝑſequatur eam.hoc eſt qđ nunc agere ſa
tago.hoc eſt qđ ꝑ vice mea his inſcripſi of
fero Porro q̄ꝫtum ꝑficiam vel obero ꝓroꝫ
ſus in incerto fluctuat anim⁹/noui pub/
licos hoim moreſ/noui q̄ꝫta iudicioꝝ ſni/
arum q̄ varietas/noui q̄ implacabiles in
domabiles q̄ regnant in quorūdā cordib
affectiones/q̄ꝫtum vigeat i eoꝝ linguis ob
loquendi libertas effrenis q̄liter in oꝑibuſ
ꝑſequendi bonos/ferox licētia deſeuiat.no
ui deinde quā paucoꝝ eſt bona ꝛ ſolicita fi
de que Jeſu xp̄i non q̄ ſua ſunt querere.
Hec vt ſcripta ſtudui nō in publicum .ſed
ad paucos traducere q̄s ꝓdeſſe nō obeē cō
fiderem Oblatrabant ſcio ſi ad quoſdam
ſcripta hec delata fuerint ferentes indigne
īmo ꝑ ſcelere vel mutabilitate deputantes
q̄ pacem iacobitarum videar optaſſe autꝑ
ea verbum ſcriptum ve feciſſe.ſed libera vo
ce fatebor nec illud vnq̄ pudori deputabo
me nūc et ꝑus olim ſꝑ dū modeſte volui vl'
optaui/reconciliatiōem ipoꝝ in medijs ēt
litib optauiſſe Pereant qui de ma matris
aut miſtici corpis feda mutilatione gloriā
tur/q̄ non ſanationi ſtudent/ſed medelam
querentibus crudeliter iraſcūtur/et q̄ addi
uiſiōꝫ magis q̄ pulcerrimā vniōem demo
niaca impietate pellūtur/quoꝝ ꝑſecutio ſi
ꝑgunt in pacificos vnitatis amatores fu/
ere ſꝑnende eſt.ꝛ generoſo aīo ſe ꝟtutꝫ pede
calcāda hoc ꝑuiſo ne dānoſi⁹ inde naſcat̄ i
vniuerſitati vel republica ſcandalū /hoc ei
qđ vehemēter ꝑtimeſcēdū cenſeo magꝫ q̄
ꝑſecutiōem ꝓpriam . Nunc ꝛ alias euitaui
palam dicere l' agere aliq̄ q̄ dicēda vel agē/
da ſuggerebat zelus meus/niſi mihi mētō
verax in eis et deuotus.veſtrū igit̄ erit has
quales q̄ lr̄as vel ꝓdere ve obtegere/dedu
cere rem ad q̄ſdam qui extra ſunt/vel peni/
tus omittere. Attñ quis ſcit ſi ſpiritus aſ/
pirabit deus/et dabit voci ſue vocē ꝟtutis
ex hac rememorationis occaſione/vt audi
entes audiant/ꝛ intelligētes intelligāt/ꝛ ꝓ
bono pacis adipiſcēdo/benigniori mente
laborent/hoc ē qđ depcor/qđ ſupplico/q̄d
ꝑ illū q̄ pax nr̄a eſt obteſtor. In quo bene
valete mei memores/in oṙoibus vr̄is. ſcri
ptum Brugis.

Finit.

Incipit apologeti

ca ſiue m̄ſiua venerabilis mgr̄i Johānis
de Herſon ſacre theologie doctoris egregij
et cācellarij ꝑiſieñ.ad quēdā monachū do/
mus carthuſie maioris querentēꝫ. Utrum
licitū foret ꝑ ſtudio lectionis ꝛ exercitij ſpi a

ritualis conuentum ⁊ pliritatem diuini of
ficiꝫ dimittere. Et ꝗ libri eēnt fructuoſius
frequētandi In qua ꝗdē rñſiua pmo epl'a
ris pmittitur plogus/ poſt ſubnectūtur de/
cem ⁊ octo cōſideratiōes In q̄rū pmis. xij.
ſuadet cenobitica ſtabilitas. ⁊ arguit ſuſpe
cta loci ſeu cōuentus mutatio p̄textu ſeu co
lore maioris q̄etis ⁊ pfectus. In reliq̄s vo
ſex cōſideratiōibꝫ agit de libris a monacho
in diuino officio ⁊ regl'aribꝫ obſuātijs cō/
tinue occupato frequentandis.

Gratia vobis et pax Si inimi
cos iubemur diligere/ q̄to ma/
gis eos q̄ nos diligūt i veritate et
ſinceritate ſalutis Nihil quippe
ita debitū/ nihil plus nature cōſentaneum
nihil efficacius ad diligi q̄ʒ redames ſi a/
maris. et ames vt ameris. hoc eſt eni ama/
toriū poculū Seneca teſte/ ſine veneficijs
ſine carmine. ſ. Si vis amari ama. Durū
idcirco videri potuit verbū illud vſe cari/
tatis de me et ad me. quis phibet etiā non
amantē diligere. ſed fuerit hoc dictū licen/
tia ſmonis amoroſi ꝗ legē neſcit. nec ſe ca
pit ſepe. Veniā ad alia ſup ꝗbꝫ ilico ra/
puit aīmꝰ me ſtilo currēte cōſideratiōes vi
delicet aliq̄ſ annotate pñtibꝫ ānexas Sup
petebāt alie cōſideratiōes pl'es ſed laſſitu/
do corpis ⁊ formido tediꝫ cōpeſcuerūt ſcri/
bēte. Sane ſuadeo pmū totū religiōis
ſtudiū tranſire in affectū cordis. nō tamen
accipio p h̄ affectū q̄lēcūq̄ʒ ſed ſanctum et
caſtū Nā tranſibant illi de ꝗbꝫ pȝ. loquit i
affectū prauū. dū pdijt q̄ſi ex adipe iniqui
tas eoꝝ Hʒ autor de ſpū et aīa/ breuē inter
ceteras magnas multas a laudabiles/ cōſi
deratiōem iſtā. Affectus inq̄t ꝗ eſt ſponta
nea et ſuauis inclinatio ad aliud/ triplici/
ter in nob attēditur. ſ. in ſupiori pte rōis. ⁊
in inferiori ⁊ in imaginatione Si ſpūs nr̄
ſeq̄tur affectū pmū dr̄ hō ſpūalis. ſi ſcdʒ dr̄
hō rōnalis. ſi tertiū dr̄ hō aīalis. Poteritiſ
in originali ſi placet videre latius Item q̄ʒ
in epl'a beati Bern. ad vr̄os frēs de monte
dei. Fuit opinio celebris q̄ tota theologia
nr̄a deberet magis cēſeri affectiua q̄ʒ ſpecu
latiua Rōem aſſignat vnus validaʒ. q̄r iu/
bemur redigere oēm intellectū in captiuita
tem in obſequiū xpi. Plus eſt igit oīs itel/
lectus theologice ad cultū xpi p caritatȝ ob
ſequiū q̄ʒ ad ſpeculandum maxime cuʒ fi/
nis legis ſit caritas Ruſum circa moni
tionē infra de lectura doctrinaꝝ Placet h̄
addere q̄ ſermones mgr̄ales qui fiūt ſucci
cte p diſtinctiones valde illuminant intel/
lectū et ſine labore graui demulcēt etiā affe
ctū cū inſpicit ſmo dei viuus ⁊ efficax duꝫ
ad modū loquētis et cōtinētis eidē ſe infū
dit ſuaniter p pticulas ordinatim. Habet
q̄ʒ vberrim materia circa pene ſingula pſal
moꝝ ⁊ alioꝝ diuinoꝝ v̄ba p exercitio me/
ditationis Exēpli grā. Beatus vir ꝗ non
abijt in in cōſilio impioꝝ. hic pōt aſſumi
diſtinctio de beatitudine Item de viro Itē
de abire Item de cōſilio. et ita de reliquis
Demū nō eſt cōſiliū meū vt difficiles q̄oeſ
et pfundas ſpeculatiōes occupatus in aſſi
duo dīno ſuitio ſibi aſſūet itelligēdas vbi
requirit ociū maximū ac ingenij viuacitaſ
cū diſpoſitione vegeta cerebri/ q̄eta et ſere
na ne forte freneſis aut alia incurrant incō/
moda. Sufficiūt igitur tractatuli faciles ⁊
ad pietatem idonei Scriptum Lugduni
Anno domini. M. cccc. xxvi. ix. Julij. per
Joh. cancellariū piſieñ/

Finit epl'a.

Incipiunt cōſide/ rationes ad ppoſitū q̄s bñ cōſiderare debȝ religioſus in diuinis multū occupatus/ p ſerenatione conſcientie B

Conſideratio prima.

Religioſus ille cōſideret in pmiſ
q̄ dei puidētia ꝗ in ſua diſpo/
ſitione non fallitur deduxerit ip
ſum ad ordinem celebrem et ap
probatū i ꝗ iā ita profeſſꝰ ē pꝰ pbatōeȝ ſoli
tā vt reſilire faſ ñ ſit Faciat ḡ ō pia nc̄citate